

NUORET HELSINGISSÄ 2011 –TUTKIMUS

Nuoret Helsingissä 2011 -tutkimus on Helsingin kaupungin tietokeskuksen, opetusviraston ja nuorisoasiainkeskuksen yhteishanke. Tutkimuksella tuotetaan tietoa nuorten vapaa-ajasta ja harrastuksista. Osa kysymyksistä koskee nuorten koulunkäyntiä ja tulevaisuuden suunnitelmia, perhettä ja muita asioita kuten yleistä viihtymistä omalla asuinalueella, vaikutusmahdollisuuksia ja ympäristöasenteita. Tutkimus jatkaa Helsingin kaupungin nuorisotutkimuksen perinteitä, sillä nuorten vapaa-aikaa on tietokeskuksessa tutkittu aiemmin myös vuosina 1982, 1990 ja 2000.

Tarkempaa tietoa tutkimuksesta löytyy Nuoret Helsingissä 2011 -tutkimuksen Internet-sivuilla, joilla voit tutustua muihin jo julkaistuihin artikkeleihin ja esittää kysymyksiä suoraan tutkijoille. Uusia artikkeleita julkaistaan sivuilla viikoittain. Tulokset julkaistaan tutkimusraporttina vuoden 2012 aikana Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuksia -sarjassa.

Tutkimusaineisto koostuu peruskoulun 5.–9. luokkalaisten ja lukion 1. ja 2. vuositason oppilaiden, eli iältään 11–19-vuotiaiden vastauksista 42 koulusta eri puolelta Helsinkiä.

Yhteystiedot:

Tutkija Vesa Keskinen,
puh. 040 334 4784,
vesa.keskinen(at)hel.fi

Projektitutkija

Anna Sofia Nyholm,
puh. 040 334 4785,
sofia.nyholm(at)hel.fi

**Nuoret Helsingissä 2011
-tutkimuksen internet-sivut:**
[http://www.hel2.fi/tietokeskus/
Nuoret_Helsingissa_2011/](http://www.hel2.fi/tietokeskus/Nuoret_Helsingissa_2011/)

**Helsingin kaupungin
tietokeskuksen internet-sivut:**
<http://www.hel.fi/hki/Tieke/fi/Etusivu>

VALOKUVAUS JA POPMUSIIKIN HARRASTAMINEN HUIPPUSUOSIT- TUA

Nuoret viettävät merkittävän osan vapaa-ajastaan erilaisten harrastusten parissa. Kun vuonna 2000 tutkittiin nuorten vapaa-aikaa, ei-liikuntaan liittyvät harrastukset ryhmiteltiin neljään asiakokonaisuuteen;

- 1) perinteiset luovat harrasteet,
- 2) lukeminen,
- 3) tietokoneharrastukset ja
- 4) pelit

Vuoden 2011 tutkimuksessa pitäydettiin samassa jaottelussa, mutta osiota täydennettiin monin uusin teemoin.

Mitä luovat harrasteet oikeastaan ovat? Markku Lankinen (1984, 22) määritteli asian seuraavasti: *”Yksilön kannalta merkityksellinen osa vapaa-ajan vietosta tapahtuu sellaisten harrasteiden parissa, joissa harrastamisen sisältönä on tekeminen itse. Eräänlaisena vastakohtana tälle on seuraaminen, katseleminen, yleisönä oleminen.”* Määritelmä on pätevä edelleen.

Helsinki on pitkään tutkinut nuorten vapaa-aikaa, ja se tekee mahdolliseksi katsoa, mitä harrastusten suosiolle on tapahtunut vuosikymmenten varrella.

Taulukko 1. Eräiden luovien harrasteiden harrastamisen useus 1982, 1990, 2000 ja 2011 Helsingissä, 10–15-vuotiaat (%)

	Vähintään kerran viikossa	Kuukausittain	Harvemmin	Ei lainkaan
1982				
Piirtäminen	30	16	28	25
Kirjoittaminen	28	13	29	31
Käsityöt, askartelu	24	16	33	29
Keräily	24	16	29	32
Teatteriharrastus	5	2	18	75
1990				
Piirtäminen	36	18	28	18
Kirjoittaminen	27	13	29	31
Käsityöt, askartelu	24	18	35	24
Keräily	24	18	24	35
Teatteriharrastus	3	2	13	82
2000				
Piirtäminen	46	16	26	11
Kirjoittaminen	30	12	28	29
Käsityöt, askartelu	23	18	38	21
Keräily	23	16	24	37
Teatteriharrastus	6	3	18	72
2011*				
Piirtäminen	30	14	29	27
Kirjoittaminen	26	9	27	38
Käsityöt, askartelu	19	14	34	34
Keräily	10	9	25	56
Teatteriharrastus	7	4	16	72
<i>*11-15-vuotiaat</i>				

Aktiiviharrastamisen näkökulmasta (vähintään kerran viikossa tapahtuvana toimintana) keräily ja piirtäminen ovat menettäneet selvästi suosiotaan. Piirtämisen suosiossa tapahtui selvä kasvu vuodesta 1990 vuoteen 2000. Tulosta selitettiin tuolloin sillä, että vuonna 2000 harrastukseen piirtäminen, maalaaminen ja muovailu sisältyi myös tietokoneen piirrosohjelmilla piirtäminen. Tulokintana oli myös se, että piirtää voi yksin: piirtämisessä korostuu omaehtoisuus (Keskinen 2001, 34). Vuonna 2011 piirtämisen suosio oli palautunut samalle tasolle, jossa se oli 1980- ja 1990-luvuilla. Kun mukaan lasketaan erikseen kysytyt sarjakuvien piirtäminen, piirtää 11–15-vuotiaista viikoittain joka kolmas (32 %).

Keräilyn suosio on ollut varsin vakaata ajasta riippumatta. Nyt sen suhteen on tapahtunut jotakin vaikeasti tulkittavaa. Mikä selittää keräilyn suosion romahtamisen? Onko niin, että nyt kyllä "kerätään" jotakin, mutta sitä ei kutsuta keräilyksi? Ainakin tietokoneen muistiin kerätyt valokuvat ja musiikkitiedostot saattavat olla tällaista. Selvää kuitenkin on, että on aikaisempaa vaikeampaa löytää nuorta, joka kerää systemaattisesti kansioon keräilykortteja tai esineitä vitriiniin. Keräilylle on ollut tyypillistä, että kerätään omaan lapsuuteen ja nuoruuteen liittyviä nostalgisia asioita. Onko tämä lainalaisuus katkeamassa tietokoneistumisen myötä kun kaikki on netissä?

Aktiiviharrastaminen

Vuoden 2011 kyselyssä luovien harrasteiden alla (ilman otsikkoa) kysyttiin 17 asiakokonaisuutta. Keräilyharrastus ei kuulunut enää tähän kohtaan. Sitä vastoin tietokoneanimointi ja nettisivujen tekeminen kuuluivat kysytyihin asioihin. Ns. luoviin harrasteisiin voitaisiin hyvin laskea kuuluviksi myös osa peleistä. Esimerkkinä olkoot vaikkapa näytelmäroolipelit ja Cosplay (costume play on harrastus, jossa pukeudutaan manga-, anime-, sarjakuva-, peli-

tai elokuvahahmoiksi). Mutta koska tutkimukseen ei sisälly mitään arvolatausta eri harrastusten paremmuudesta, esitellään ne pelaamisen yhteydessä.

Kuvio 1. Luovat harrasteet 2011, 11-18-vuotiaat (N = 1 363)

Valokuvaaminen ja populaarimusiikin tekeminen ovat nyt nuorten suosituimpia luovia harrasteita. Ne saavatkin erityiskohtelun jatkon tarkasteluissa. Valokuvauksesta on enemmän sivulla 5.

Neljänneksi eniten mainintoja sai jokin muu taito- tai taideharrastus. Termi taito vei vastaajat kuitenkin harhapoluille. Suurin osa lomakkeelle kirjoitetuista muista "luovista" harrastuksista liittyi liikuntaan tai koski jonkin instrumentin soittamista, joka jo sisältyi annettuihin vastausvaihtoehtoihin.

Vuosien 2000 ja 2011 kyselyissä oli kymmenkunta vertailukelpoista luovaa harrastetta.

Eniten suosiotaan ovat kasvattaneet juuri edellä puheena olleet valokuvaus ja populaarimusiikin soittaminen ja laulaminen.

Taulukko 2. Luovien harrasteiden harrastaminen vuosina 2000 (10-18-vuotiaat, N=2611) ja 2011 (11-18-vuotiaat, N=1370), %

	2000	2011	Muutos
Valokuvaus	55	71	16
Piirtäminen, maalaa	86	66	-20
Kirjoittaminen	72	59	-13
Kevyen musiikin soittaminen	42	58	16
Käsityöt, askartelu	75	57	-18
Kevyen musiikin laulaminen	37	54	17
Keräily	56	35	-21
Klassisen musiikin soittaminen	34	26	-8
Teatteriharrastus	25	23	-2
Klassisen musiikin laulaminen	29	19	-10

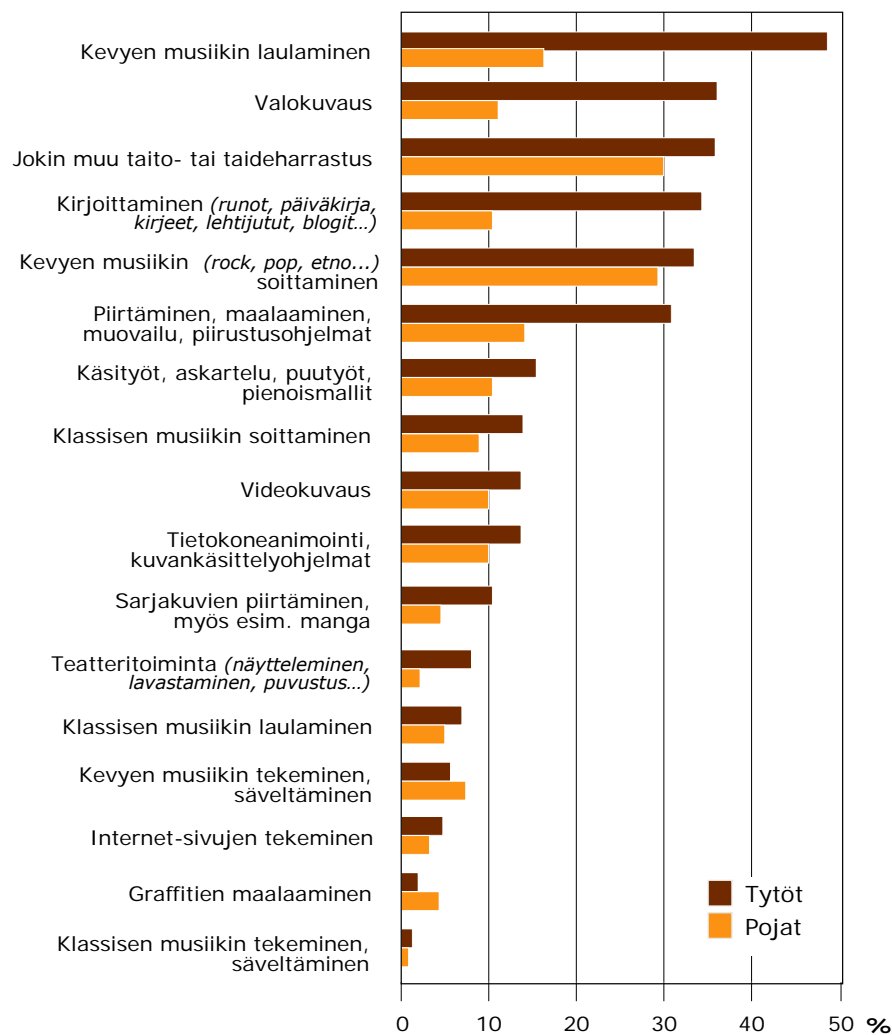
Populaarimusiikin tekemisen suosio on kasvanut nuorten harrasteena. Tytöt ovat innostuneet erityisesti laulamiseen. Siihen on löydettävissä monia syitä.

- 1) Populaarimusiikkia voi opiskella useassa musiikkiin painottuneessa koulussa. Sibelius-lukio lienee näistä tunnetuin. Pohjois-Helsingin bändikoulusta ovat nousseet mm. Tik-Tak, Indica ja Haloo Helsinki! Musiikkiopistoja on ympäri Helsinkiä. Helsingin kaupungin nuorisoihankeskuksen Ääni ja Vimma bändikilpailu on järjestetty vuodesta 1997.
- 2) Vuosituhannen vaihteessa 1999/2000 suomalaisessa pop-musiikissa tapahtui naisten esiinmarssi. Naisartistit kuten Jonna Tervomaa ja Maija Vilkkumaa sekä bändit Tik-Tak ja Indica olivat ensiäitä. Heitä ovat seuranneet Jenni Vartiainen, Chisu, PMMP ja monet muut, jotka ovat nyt esikuvina tytöille oman musiikin tekemisessä.
- 3) TV:n kykyjenetsintäohjelmat ja laulu- ja bändikilpailut ovat tuoneet uudella tavalla esille uusia artisteja. Jenni Vartiainen lähti pian soolouralle vuoden 2002 Popstars-kilpailun tyttöbändivoittajasta Gimmelistä. Hanna Pakarinen ja Anna Puu ovat Idols-kisojen voittajia. On huomattu, että Idolsin tai Popstarin tyyppisistä ohjelmista esiin ponnahtaneet artistit eivät ole pelkästään levy-yhtiöiden tuotteistettuja marionetteja vaan omaa taiteellista ambitiota omaavia persoonia.
- 4) Musiikin tekemisen helpottuminen tekniikan kehittymisen myötä. Esille voi päästä omalla demolla yhdessä yössä (YouTube) ja musiikin voi tehdä tietokoneella vaikka yksin. Tämä on myös mahdollista sen vuoksi, että nuorten tekninen osaaminen on kasvanut.

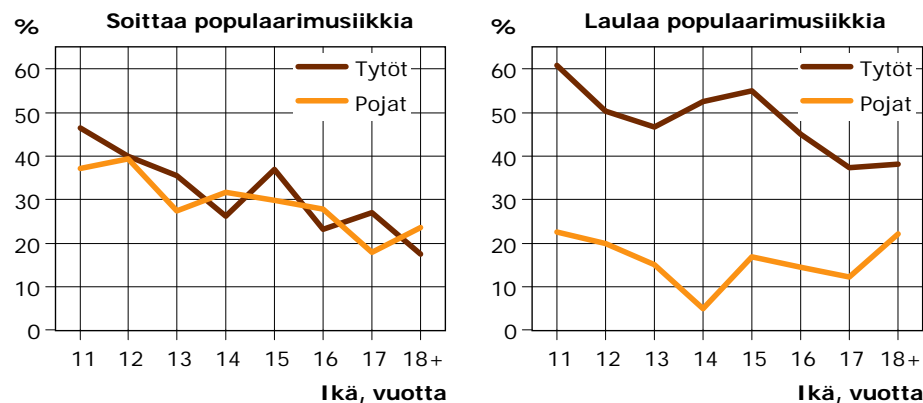
- 5) Helsingissä on paljon mahdollisuuksia päästä esiintymään. Yhden keväisen viikonlopun aikana erilaisia musiikkitapahtumia kaupungissa on tutkitusti yli sata (Keskinen & Nieminen 2010).

Vuonna 2000 tytöt soittivat bändissä tai muuten ei-klassista musiikkia poikia harvemmin. Nyt tilanne on fifty-fifty. Laulaminen oli jo tuolloin tyttöjen heiniä, nyt vielä suuremmassa määrässä.

Kuvio 2. Tytöt ja pojat luovien harrasteiden kimpussa 2011

Kuvio 3. Populaarimusiikin vähintään kerran viikossa harrastamien iän ja sukupuolen mukaan Helsingissä 2011 (N=1358)

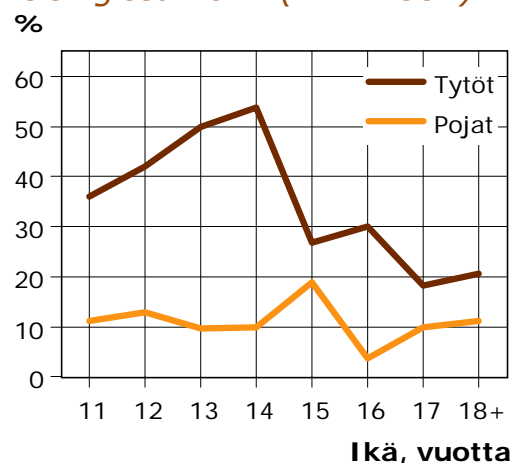
Valokuvaus

Valokuvaus on lisännyt eniten suosiotaan nuorten luovana harrasteena. Jostakin syystä tytöt ovat innostuneet kuvaamaan. Tulkintoja tälle on kuitenkin helppo löytää:

- 1) Digikuvauksen helppous ja halpuus verrattuna filmikameroihin. Pieni digipokkari on helppo kuljettaa aina mukana.
- 2) Kännyköiden laadukkaat kamerat ja kuvien helppo ja reaaliaikainen siirtomahdollisuus omille Facebook yms. sivuille kaikkien nähtäviksi. Nuoret (tytöt) kuvaavat omaa arkeaan ja kertovat siitä kuvilla muille.

- 3) Kännykkäkuvien lähettäminen lehtiin (Metro, HS) ja net-tisivuille voi olla tuottoisaa. Kuvista maksetaan 20–500 euroa. Ahkera "kuvasenttaaja" tienaa kameran tai kännykän hinnan lyhyessä ajassa.

Kuvio 4. Valokuvaa vähintään kerran viikossa iän ja sukupuolen mukaan Helsingissä 2011 (N = 1 354)

Valokuvaamisen määrä on joillakin lähtenyt hanskasta. Heino (2011) kirjoittaa kolumnissaan, että "kuka enää jaksaa katsoa edes kaikkia omia satoja, ellei tuhansia kuvia, joihin on dokumentoitu jokainen vähänkin merkittävältä tuntuva hetki elämässä? Puhumattakaan muiden kuvista."

Lähteet:

Heino, Kalle: "Valokuvaamisen raskas taakka". *Helsingin Uutiset* 13.7.2011.
Keskinen, Vesa & Nieminen Mika. *Musiikin tarjonta Helsingissä 2004–2010*. Helsingin kaupungin tietokeskus. *Kvartti* 2/2010.
Lankinen, Markku (1984). *Nuorten harrastukset ja vapaa-aika Helsingissä 1982*. Helsingin kaupungin tilastokeskus. *Tutkimuksia ja selvityksiä* 1984:1.